

มองบ้านมองเมือง

ปรัชญา ตรีน้อยใส

ปัญหาของนักวิชาการ

บ พึ่งได้อ่านบทความวิชาการ เรื่องปัญหาการจราจรใน เมืองเชียงใหม่ ที่ผู้เขียนสรุปว่าปัญหาทั้งหมดมาจาก ถนนไม่พอเพียง โดยอ้างอิงมาตรฐานพื้นที่ถนนกับเมือง ในสหรัฐอเมริกาและยุโรป

ข้อสรุปดังกล่าว คงถูกต้องและชัดเจน เป็นที่ประจักษ์ ตามสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และเป็นเหตุเป็นผล เมื่อ ถนนน้อย ยานพาหนะมาก การจราจรต้องติดขัด เหมือน ฝนตก ถนนต้องเปียก คนเลยหกหล่ม

เพียงแต่ว่า การนำสภาพที่เป็นอยู่ในบ้านเรา ไป เปรียบเทียบกับบ้านเขานั้น น่าจะเป็นความไร้เดียงสาทาง วิชาการของผู้เขียนมากกว่า

ผู้ เขียนคงไม่รู้หรือไม่ได้ค้นคว้าว่า เมืองในยุโรปนั้น ส่วนหนึ่งมาจาก ที่ตั้งกองกำลังทหารโรมัน ที่มีการ แบ่งกรรมกอง มีถนนแยกเป็นสัดเป็นส่วน อีก ส่วนหนึ่ง บางเมืองในสหรัฐอเมริกานั้น เคยเป็นเมืองขึ้น สเปน ผังถนนจะเป็นตารางชัดเจน เพราะมาจากผังค่าย ทหารที่ส่งไปยึดครองพื้นที่

ส่วนเมืองใหม่ในสหรัฐอเมริกา เกิดขึ้นหลังจากการ พัฒนาอุตสาหกรรมรถยนต์ การวางผังเมือง จึงออกแบบ ถนนกว้างขวาง เป็นระบบเพื่อเอื้อต่อการขับขี้อยนต์

และที่แน่ๆ คือ ผังเมืองส่วนขยายหรือเมืองใหม่ ทั้งใน ยุโรปและอเมริกา มาจากการวางผัง และการควบคุม การใช้ที่ดิน การจราจร และพื้นที่สีเขียว รวมทั้งการสร้างถนน เหมือนอย่างในตำราที่ผู้เขียนศึกษามา

ก ลับมาที่บ้านเรา เมืองเราทั่วทั้งประเทศ ไม่เคยเป็น เมืองขึ้น หรือมีการวางผังชัดเจน เมืองทั้งหลายล้วน มาจากการขยายตัวของเมืองโบราณ ชุมชนเก่า หรือหมู่บ้าน

ยกเว้นลพบุรีและยะลา ที่มีการวางผังเมือง เป็นเหตุให้การ ใช้ที่ดิน ระบบการสัญจร และขนาดถนนไม่เหมือนเมืองที่ เคยเป็นเมืองขึ้น ในสหรัฐ ยุโรป และเอเชีย

ผังเมืองที่จัดทำขึ้นภายหลัง ยังเป็นแค่ผังระบายสีการ ใช้ที่ดินตามตำราฝรั่ง ยังเป็นแค่ผังลานวาดเส้นสายถนน สวยๆ ของข้าราชการผังเมือง ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับ การก่อสร้างอาคาร และการก่อสร้างถนน ผังเมืองจึงเป็นเพียง ภาพวาดสีที่ต้องพิมพ์ใหม่ทุกห้าปี

ถนนในบ้านเรา นอกจากจะเป็นไปตามสภาพดั้งเดิม แล้ว เทศบาลในแต่ละท้องถิ่น ไม่เคยได้รับงบประมาณมาก พอตัดถนนใหม่ จึงทำได้แค่ขุด กลบ ลาดยางทับถนน สายเดิมเท่านั้น เพราะมีแต่กรมทางหลวงแผ่นดินและ กรมทางหลวงชนบทเท่านั้น ที่รัฐมนตรีมีความสามารถหา งบประมาณสร้างทางหลวงใหม่ได้ทุกปี

เรื่องทั้งหมด จึงเป็นคำตอบสำหรับนักวิชาการไร้เดียงสา ทำไมถนนเมืองไทยไม่ได้มาตรฐาน

ในขณะที่ประชาชนที่มีรายได้มากหรือไม่มาก ต่าง ขวนขวายซื้อรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์คันใหม่มากขึ้น ทุกปี ปัญหาจราจรจึงเกิดขึ้นแน่นอน เหมือนที่นักวิชาการ สรุปไว้

ค ความไม่รู้หรือเข้าใจสภาพบ้านเมือง ที่ไม่เป็นไปตาม ตำรา หรือเหมือนเมืองในต่างประเทศ ยังสร้างปัญหา อื่น เช่น ในต่างประเทศ จำนวนรถจักรยานยนต์มีน้อยมาก ตำราการออกแบบถนน จึงมีแค่ทางรถยนต์

แต่ในเมืองไทย แม้จำนวนรถจักรยานยนต์จะมีมากกว่า รถยนต์ แต่วิศวกรจราจรนึกเรียนนอก ยังคงกำหนดให้ ถนนมีแค่ทางรถยนต์ เลยเป็นเหตุให้ผู้ขับขี้อยนต์เลือกขับขี่ทุกช่องทาง รวมทั้งบนทางเท้า

มติชน สุดสัปดาห์

Matchon Weekend
Circulation: 500,000
Ad Rate: 479

Section: First Section/-

วันที่: ศุกร์ 7 - พุธสัปดาห์ 13 มีนาคม 2568

ปีที่: 45

ฉบับที่: 2325

Col.Inch: 65.20

Ad Value: 31,230.80

หน้า: 44(ซ้าย)

PRValue (x3): 93,692.40

ศิลปิน: สีสี่

คอลัมน์: มองบ้านมองเมือง: ปัญหาของนักวิชาการ

เช่นเดียวกับกฎหมายควบคุมการก่อสร้างอาคาร บังคับให้จัดเตรียมเฉพาะที่จอดรถยนต์เท่านั้น ทุกอาคารในบ้านเรา จึงมีรถจักรยานยนต์จอดระเกะระกะ รอบๆ อาคาร

เช่นเดียวกับข้อเสนอของนักวิชาการในบทความนั้น ให้ลงทุนระบบขนส่งทางราง หรือรถราง ที่จะให้บริการได้เฉพาะถนนและทางหลวง ที่กว้างพอให้รถรางวิ่งได้เท่านั้น แต่ไม่ผ่านเขตชุมชนที่ถนนแคบ และทางแยกไม่พอให้รถรางเลี้ยว

ซึ่งหากเทศบาลเมืองใดเชื่อและดำเนินการตามแผน ก็จะมีปัญหาเหมือนการเดินรถเมล์ขนาดใหญ่ ที่ขาดทุน ไม่มีใครใช้ ช้าแล้ว ช้าเล่า

มองบ้านมองเมืองอยากชักชวนให้ร้องเพลง ตื่นเถิดนักวิชาการไทย ●